

STEMPELHENGSTEN

Doruto

Doruto werd op driejarige leeftijd goedgekeurd bij het KWPN. De Komet-zoon heeft fantastische resultaten geleverd in combinatie met de Nederlandse merries. Via zijn dochters heeft Doruto zijn stempel kunnen drukken op de fokkerij.

TEKST: JENNEKE SMIT • BEELD: JACOB MELISSEN E.A.

In maart 1962 werd de Trakehnerhengst Doruto geboren bij de Kurhessische Hausstiftung Gutsverwaltung in het Duitse Schmoel. Hij toonde direct al veel potentie en bedrijfsleider Uwe Rohwedder selecteerde hem om op te fokken voor de hengstenkeuring. Op basis van zijn goede type, bewegingsvorm en pedigree zou Doruto glansrijk die keuring moeten doorstaan, maar hij had een beschadiging opgelopen aan een van zijn ogen en het Trakehner Verband wilde hem om die reden niet goedkeuren.

Doruto leverde tientallen Grand Prix-dressuurpaarden. Ideaal van Johan Hinnemann (op de foto met Gonnellen Rothenberger) won teamgoud en brons op het WK in 1986.

Afkeuring

Voor de Nederlandse fokkerij is dat een groot geluk gebleken, want doordat Doruto niet werd goedgekeurd in Duitsland verliep zijn verdere toekomst heel anders dan gepland. Nog vóór de hengstenkeuring was de Nederlandse hengstenhouder Piet Meinardi uit Wehe-den-Hoorn op bezoek geweest bij de Kurhessische Hausstiftung Gutsverwaltung, omdat hij op zoek was naar een interessante jonge hengst. Maar op dat moment werd er nog grof geld voor Doruto gevraagd, in ruil voor 30.000DM mocht Meinardi eigenaar worden en daarom haakte hij voortijdig af. Maar ná de Trakehner hengstenkeuring stond het er geheel anders voor. In de Trakehner fokkerij komen wel eens vaker oogproblemen voor en de keuringscommissie besloot daarom geen enkel risico te nemen. Piet Meinardi nam opnieuw contact op met de eigenaar, die zichtbaar teleurgesteld was en riep Doruto nooit meer aan een Duitser te gunnen. Daar speelde de Nederlander handig op in en direct na de Trakehner hengstenkeuring mocht Meinardi 's ochtends om acht uur een bod uitbrengen. Hij bood 3.000DM, bedrijfsleider Rohwedder reageerde aanvankelijk furieus, maar hapte daarna toch toe: Doruto werd verkocht naar Nederland. In die tijd waren meerdere, veelal noordelijke, hengstenhouders of -associaties op zoek naar goede jonge Duitse hengsten. Op diezelfde keuring in Trakehnen in 1964 was ook een deputatie aanwezig van vereniging 'Het bovenlandse paard', die eveneens interesse hadden getoond in Doruto, maar afhaakten op het moment dat hem geen dekbevret werd gegund. Zij besloten de eerder in deze serie besproken stempelhengst Marco Polo te kopen, en Meinardi regelde dat Doruto op datzelfde transport naar Nederland werd vervoerd. Dat die twee 'hengstjes' zo veel zouden gaan betekenen, had niemand toen kunnen vermoeden.

Op de Olympische Spelen van Montreal bereikte Jo Rutten met Banjo (v.Doruto) de negende plek individueel.

Het was een groot geluk dat Doruto als driejarige niet werd goedgekeurd bij het Trakehner stamboek. Hij kwam in Nederlandse handen en heeft zich ontwikkeld tot een topperverver.

Keurhengst Farrington (v.Wellington) is één van de goedgekeurde hengsten met Doruto als moedersvader.

STEMPELHENGSTEN

De laatste kans op een goedgekeurde zoon van Doruto vervloog toen bleek dat de onder Coby van Baalen succesvolle Grand Prix-dressuurhengst Heruto onvruchtbaar was.

Doruto-kinderen beschikten over houding, takt, draagkracht en waren gezegend met fantastische karakters.

Niet erfelijk

Piet Meinardi bracht Doruto vervolgens naar de Faculteit Diergeneeskunde van de Universiteit in Utrecht, om de beschadiging aan het oog te laten onderzoeken. Daar kon niet worden vastgesteld dat de eenzijdige blindheid een erfelijke oorzaak had, het was waarschijnlijk als gevolg van een verwonding ontstaan concludeerde men. Op de hengstenkeuring in Utrecht werd Doruto goedgekeurd, voor het zogeheten 'sportregister' van het NWP. Deze categorie was in het leven geroepen voor wat hoger in het bloed staande hengsten, om de fokkers zo te laten wennen aan de modernere rijpaardenfokkerij. Direct na de hengstenkeuring verkocht Meinardi zijn Doruto aan hengstenhou-

DORUTO (KOMET X PINDAR)

Dekperiode: 1965 - 1988

Goedgekeurde KWPN-zonen: Heruto (mv.Enfant de Normandie), 1989

Monitor (mv.Odin van Wittenstein), 1971

In tweede generatie van: El Corona (v.Amor), 1985 **Farrington keur** (v.Wellington), 1987

OO Seven (v.Rubinstein I), 1995 **Upperclass** (v.Polansky), 2001

In de derde generatie van: Bonheur (Lucky Boy xx x Garant), 1983

Hierarch (Cocktail x Amor), 1989 **Solied** (Pericles xx x Amor), 1976

Voice (De Niro x Rohdiamant), 2002 **Widor** (Marinier x Leonidas), 1980

In de vierde generatie van: Juventus (Dublin x Principaal x Juweel), 1991

Special D (Métall x Zandigo x Ufarno), 1999

der Van den Bosch uit het Brabantse Sint-Oedenrode voor 9.000 gulden. In het boek Stempelhengsten vertelt Mies van den Bosch daarover: "In Den Bosch draaiden mensen zich om toen Doruto in de baan kwam, maar later kwam het goed. De veulens waren mak en kropen niet achter hun moeder weg, zoals die Gelderse veulens vaak wel deden. De eerste twee jaren waren wat moeizaam, maar daarna begon het te lopen, toen dekte Doruto zo 130 merries in één seizoen." De spijkerharde Doruto verbleef van 1965 tot 1978 bij Van den Bosch, daarna kwam hij een jaar in Friesland ter dekking te staan om vervolgens in 1980 te worden aangekocht door Cees Nell uit het Noord-Hollandse Lutjewinkel. Daar bleef de topvererver tot zijn dood in oktober 1988, op 26-jarige leeftijd.

Sterke genen

Dat Doruto goede resultaten ging leveren in de fokkerij, is niet verwonderlijk gezien zijn sterke komaf. Vader Komet werd in 1955 kampioen van de DLG-tentoonstelling en is een zoon van de merrie Kokette, die behoorde tot de betere merries die de barre tocht uit het Oosten hebben overleefd. In de winter van 1944-1945 vluchtten veel Oostpruisische boeren voor het Russische leger, en dat werd een loodzware tocht voor zowel mens als dier. Behalve Komet's moeder Kokette had onder meer ook Marco Polo's grootmoeder Mira II haar vechtlust en hardheid middels deze uitputtingsslag bewezen. De moederlijn van Doruto staat nog altijd hoog aangeschreven in Duitsland en wordt gewaardeerd om de prima bewegingen en rittigheid. Doruto's moeder Blitzlicht II bracht onder meer ook de hengst Bernstein (v.Gunnar) in Duitsland. Maar het boegbeeld van deze stam was al op driejarige leeftijd naar Nederland vertrokken. Op grond van zijn nakomelingen werd Doruto in 1972 keur verklaard, twee jaar later volgde het preferentschap. Bij het KWPN zijn 1.610 nakomelingen geregistreerd, die gemiddeld genomen op de keuringen goede zaken deden, maar de echte kwaliteiten kwamen in de sport aan het licht.

Dressuuraanleg

In de dressuursport kwamen de Doruto-nakomelingen volledig tot hun recht. Al snel maakte een hele reeks nakomelingen reclame voor hun vader op Grand Prix-niveau, zoals Jungle Doruto (mv.Wodan) van John Swaab, Urion (mv.Eufraat) van Nadine Capellmann, Ivar (mv.Nicolas xx) van Francis Verbeek, Banjo (mv.Sirius) van Jo Rutten en Chevalier (mv.Debutant) van Anne van Olst. Later

waren dat toppaarden als de veelwinnende Ideaal (mv.Eufraat) van Johan Hinnemann en natuurlijk Olympic Barbria (mv.Amor), van Tineke en Imke Bartels. Het is merkwaardig dat het merendeel van deze succesvolle Doruto-nakomelingen uit laag in het bloed staande merries komt. Doruto dekte in die tijd natuurlijk vooral klassieke Gelderse merries, maar drukte daar echt zijn stempel op, en zorgde voor een veel moderner en atletischer paard in één generatie. Zijn meest bekende nakomeling Ideaal vormde in de jaren '80 een formidabel uithangbord voor de Nederlandse fokkerij. Vóór die tijd was het de normaalste zaak van de wereld dat alle goede dressuurpaarden uit Duitsland afkomstig waren, maar uitgerekend gezeten op een Nederlands paard kwam Johan Hinnemann tot zijn beste prestaties.

Onder Tineke (foto) en Imke Bartels was de Doruto-dochter Olympic Barbria in de jaren negentig uiterst succesvol op het hoogste niveau.

DIRK CHARENANS

Zo wonnen Ideaal en Hinnemann op het wereldkampioenschap in Cedar Valley in 1986 niet alleen teamgoud, maar ook individueel brons. Later heeft Ideaal nog met Sven en Gonnellen Rothenberger in de sport gepresteerd. Onder Jo Rutten groeide de Doruto-nakomeling Banjo uit tot een olympisch dressuurpaard. Hoewel Banjo op jonge leeftijd weinig potentie als dressuurpaard werd toegedicht, bracht hij het tot een onbetwiste negende plaats op de Olympische Spelen van Montreal. In totaal heeft Doruto zo'n 20 Grand Prix-dressuurpaarden geleverd, iets wat ook anno 2013 nog een hele knappe prestatie is voor een fokhengst.

Topkarakters

Maar hoe kon dat toch, dat Doruto zo veel kwaliteit en aanleg aan zijn kinderen mee gaf? Op jonge leeftijd waren de Doruto-nakomeling weinig opvallend. Ze hadden vaak niet het mooiste exterieur, hun middenstuk was vaak wat aan de lange kant en de hals kwam veelal diep uit de borst. Het beenwerk was meestal fijn, met kleine en smalle voeten, en het achterbeen was aan de steile kant. De schouder was meestal wel goed van lengte en ligging, en ook de hals werd goed gedragen. Op jonge leeftijd waren de Doruto's daarom moeilijk in te schatten en maakten ze zelden een verpletterende indruk. Voor de fokkers was dat een reden om niet massaal bij Doruto te gaan dekken, hij bracht laatrijpe paarden die pas in de hogere sport echt begonnen op te vallen. En die weg is voor een fokker een hele lange, en kostbare. Trainers en handelaren konden meestal wel goed geld verdienen aan de Doruto's, in de sport creëerden ze duidelijk meerwaarde. Op de keuringen lieten de Doruto-dochters vaak niet het achterste van hun tong zien, al zijn er toch een behoorlijk aantal dochters uitgenodigd voor de Nationale Merriekeuring. Enkele voorbeelden daarvan zijn Koh-I-Noor, die in 1972 kampioene bij de driejarigen werd, Ezabria (mv.Amor), die in 1989 nationaal kampioen werd, Colibria (mv.Amor) en Hannebel (mv.Tako). De Doruto-nakomelingen hadden veelal veel takt, cadans en lichtvoetigheid in beweging. Maar opvallend veel ruimte in beweging of een sterk achterbeengebruik kenmerkten hen zelden. De weinig spectaculair bewegende Doruto's bleken onder het zadel uit te groeien tot hele werkwillige, vlijtige sportpaarden. Ze hadden veel aanleg voor het verzamelde werk, beschikten van nature al over houding, takt en draagkracht, en waren gezegend met fantastische karakters. Ze lieten zich uitstekend bewerken, en dat is van essentieel belang in de dressuursport.

STEMPELHENGSTEN

Geen zonen

In de mannelijke lijn heeft Doruto geen opvolger kunnen krijgen. Zijn gepresenteerde zonen misten vaak hengstuitdrukking, iets wat van Doruto zelf ook gezegd kon worden. Bovendien vielen de Doruto-nakomelingen zelden op als jong paard, en dat stond hen ook op de hengstenkeuring vaak in de weg. Uit zijn laatste jaargang werd zoon Heruto (mv.Enfant de Normandie) in 1992 aangewezen voor het verrichtingsonderzoek, maar op dat moment kon hij onvoldoende overtuigen met zijn talent. Later groeide hij onder Coby van Baalen door naar het Grand Prix-niveau en in 2000 werd de hengst na een verkort onderzoek goedgekeurd bij het KWPN. De fokkers stonden voor hem in de rij, maar al snel bleek dat deze Doruto-zoon onvruchtbaar was door een zeldzame afwijking van zijn zaad. Eerder was zijn zoon Monitor (mv.Odin van Wittenstein) goedgekeurd geweest, maar hij heeft maar één seizoen ter dekking gestaan en heeft niets gebracht. Als moedersvader heeft Doruto wel zijn invloed kunnen uitoefenen, zo zijn de KWPN-goedgekeurde hengsten El Corona (v.Amor), keurhengst Farrington (v.Wellington), OO Seven (v.Rubinstein I) en Upperclass (v.Polansky) allen gefokt uit een Doruto-moeder. Ook als moedersvader van succesvolle nationale en internationale dressuurpaarden zoals Zaloete, Barichta, Chapelle, Discovery en Zindar wordt Doruto aangetroffen. Naast een hele reeks directe en indirecte nazaten in de internationale dressuursport, leverde Doruto ook enkele verdienstelijke springpaarden waaronder het internationale springpaard Idle Dice van Philippe Guerdat.

Merriemaker

Wat hem met zijn zonen niet lukte, lukte Doruto met zijn dochters wel. Hij bleek een echte merriemaker en leverde talloze waardevolle fokmerries. Een mooi voorbeeld daarvan is de ster preferente prestatie-merrie Amanda (mv.Epos), die als vierjarige de rubriek bestgaand rijpaard in Zeeland had gewonnen en deelnam aan de UTV. Zij leverde onder andere het Grand Prix-dressuurpaard Indiamanda elite prest sport-dres (v.Sultan), die op haar beurt weer moeder is van de Grand Prix-dressuurpaarden Latamanda elite pref sport-dres (v.Matador II) en Mantra (v.Matador II). Bovendien is Latamanda weer moeder van het Grand Prix-dressuurpaard Roumanda (v.Rubiquil), net als de andere directe en indirecte nakomelingen van Amanda fokproducten van Leunus van Lieren van Stal Hexagon. De Doruto-dochter Asinda keur sport-dres is zelf met succes uitgebracht op

De KWPN-goedgekeurde Grand Prix-dressuurhengst OO Seven (v.Rubinstein I) heeft Doruto als grootvader aan moederszijde.

ZZ-Zwaar-niveau en leverde onder meer de Lichte Tour-dressuurmerrie Gasinda keur sport-dres (v.Formatuur), die we ook treffen in de moederlijn van de KWPN-goedgekeurde hengst Bodyguard (v.Gribaldi). De Doruto-dochter Gelbria ster prest leverde niet alleen de KWPN-goedgekeurde Grand Prix-dressuurhengst OO Seven (v.Rubinstein I), maar ook het Grand Prix-dressuurpaard Kadans (v.May Sherif). Bovendien is Gelbria grootmoeder van de KWPN-goedgekeurde Lichte Tour-dressuurhengst Voice (v.De Niro). De op Doruto ingeteelde Farrington-zoon Nashville (mv.Doruto) liep onder Philippe Maynier op Grand Prix-niveau.

Specialisatie

Hoewel de specialisatie pas decennia later werd ingevoerd bij de KWPN-fokkerij, bewees Doruto in de jaren '70, '80 en '90 al het nut van de toegespitsde fokkerij. Hij heeft zich ontwikkeld tot een topverver van dressuurpaarden en wordt nog altijd graag aangetroffen in de pedigree. Met zijn ijzersterke vererving van werkwilgheid en dressuraanleg heeft Doruto geschiedenis geschreven. ●

Doruto bleek een echte merriemaker en leverde talloze waardevolle fokmerries.